

ROZHOVOR

o práci Výzkumného ústavu 401
s plukovníkem Milošem Sedlářem, CSc.

ZA DALŠÍ ROZVOJ VELENÍ

VOJENSKÁ MYSL: Jak je možné charakterizovat současný stav prací v oblasti rozvoje velení?

S. SEDLÁŘ: Zamýšlet se nad touto otázkou je velmi aktuální. *Proces rozvoje velení přechází totiž v současné době do další, svou podstatou i charakterem odlišné etapy.* Co to znamená a vyžaduje, nad tím je velmi potřebné uvažovat v těsné souvislosti s krystalizací názorů na význam, úlohu a pracovní zaměření vojenské vědeckovýzkumné základny vůbec. Mám na mysli proces, jehož podstatou — podle mého názoru — je přechod od deklarování významu výzkumné a teoretické práce k pořádné realizaci, zabezpečení a organizaci této práce.

Ríkám to proto, abych tím toto úsilí podpořil a také proto, abych touto cestou poděkoval za porozumění a opravdovou pomoc Výzkumnému ústavu 401¹⁾ od funkcionářů velení armády, kteří jej řídili nebo jinak v průkopnické práci zabezpečovali a podporovali na základě pochopení objektivní nezbytnosti prací v oblasti rozvoje velení.

1) Dále VzÚ 401

VOJENSKÁ MYSL: Pro rozvoj velení je tedy charakteristické, že vchází do další etapy. O co šlo tedy v dosavadní etapě a jaké jsou cíle nové etapy?

S. SEDLÁŘ: Etapa, časově vymezená lety 1960—1966, byla *etapa přípravná*. V jejím průběhu skončily základní přípravné práce v organizaci celého procesu rozvoje velení a pro soustředění a přípravu specialistů. Byly vytvořeny základní předpoklady k vybavení armády samočinnými počítači a další automatizační technikou. Na základě těchto opatření došlo k realizaci plánu prací v oblasti analýzy, algoritmizace a programování vojenských úloh k řešení na samočinných počítačích a děroštitkové technice s experimentálním předurčením i pro praxi.

Všechna opatření a práce byly základem k získání nezbytných zkušeností a poznatků, na jejichž základě vznikla hypotéza rozvoje velení, jako výchozí metodologický dokument dalších teoretických a projekčních prací.

Hlavním výsledkem přípravné etapy je proto formulování problému rozvoje velení, tzn. vymezení podstaty, významu, rozsahu a metod rozvoje velení. Jinými slovy: je jasné, čeho a proč v rozvoji velení dosáhnout a jakými metodami o to usilovat.

Cíle další etapy, do které rozvoj velení vstupuje, lze na základě toho stručně formulovat takto:

1) Systematicky rozpracovat jednotlivé disciplíny a problémy konstituující se *teorie velení* a prohlubovat, v některých oblastech pak vytvářet, propracované teoretické základy pro rozvoj velení.

2) Intenzivně zkoumat a na počítačích *ověřovat možnosti logickomatematického modelování boje a operačního výzkumu* pro optimalizaci podkladů k rozhodování o výstavbě a přípravě armády.

3) Teoreticky a projekčně *řešit automatizaci zpracování vojenských informací a dílčích podkladů k rozhodování*, s hlavním důrazem na mírový systém a postupně i teritoriální a polní válečný systém vševojskového velení na operačních stupních velení.

4) Nasadit a prakticky *prověřit systém samočinných počítačů na MNO a VO*, propojit jej moderním zařízením k přenosu dat a doplňovat postupně některými speciálními výstupními zařízeními.

Z toho vyplývá, že *charakter další etapy je výrazně experimentální* ve smyslu konkrétního, rozsáhlého experimentování na počítačích a při poloprovozním ověřování řešených prací a projektů v systému velení. Tyto práce jsou zaměřeny na operační stupně mírového a částečně válečného velení. To znamená, že v této etapě, kterou hypotéza předpokládá asi do r. 1971—72, nejde o výstavbu komplexního automatizovaného systému velení v celé vertikální struktuře velení pro mírové i válečné použití, nýbrž o *cílevědomou přípravu automatizace zpracování informací a dílčích rozhodovacích procesů na operačních stupních vševojskového velení*.

Přípravná etapa připravila podmínky pro rozvoj velení a jako problém jej formulovala. Experimentální etapa má za úkol řešit a ověřovat jednotlivé prvky kvalitativně nového systému velení, jehož realizaci s využitím těchto prvků a na základě ucelené teorie lze předpokládat zhruba od roku 1972.

VOJENSKÁ MYSL: Z toho, co jste řekl, vyplývá celá řada dalších otázek. Především, je-li formulován problém rozvoje velení, co je možné považovat za podstatu soudobého rozvoje velení?

S. SEDLÁŘ: To je jistě zásadní otázka a vyčerpávající odpověď by svým rozsahem přesáhla rámec rozhovoru; proto tedy zůstaňme jen u základního principu.

Soudobý rozvoj velení je jednou z vývojových etap velení, podmiňovaný vývojem charakteru ozbrojeného zápasu a ozbrojených sil. Základní funkce ozbrojených sil v přípravě a vedení soudobého ozbrojeného zápasu se uskutečňují téměř výhradně technickými prostředky a úloha člověka se soustřeďuje na řízení těchto procesů a funkcí.

Rozsah, ale především forma informačních procesů o činnosti ozbrojených sil se objektivně, v závislosti na technizaci soustavy ozbrojených sil mění a nabývá nejen ve zbraňových podsystemech, ale v celém vševojskovém velení tvářnost informačních výstupů z technických prostředků a zařízení. *Informační procesy se objektivně technizují.* Jinými slovy: objektivní nezbytností je automatizace zpracování informací v systému velení jako celku, včetně vševojskového velení.

V závislosti na tomto procesu se začíná měnit systém velení. Podstatou této změny — uplatňujeme-li metodický přístup teorie velení, tj. hledisko informací — je přechod od grafického modelování podkladů k rozhodování na mapách k logickomatematičkému modelování na samočinných počítačích.

Důsledky těchto změn v podstatě velení jsou velmi rozsáhlé, složité a rozmanité. *Není možné redukovat soudobý rozvoj velení na mechanizaci a automatizaci v oblasti velení.*

Tvůrčí schopnosti člověka (velitelů a štábů) v systému velení nejenže zůstávají základem systému velení, ale dostávají nový prostor a možnosti rozvinutí. *Toto rozvinutí tvoří jednotu s procesem technizace v oblasti zpracování informací a podkladů k rozhodování a jedině v jednotě obou stránek a tendencí lze hovořit o nové kvalitě systému velení.*

A právě složitost a závažnost důsledků soudobého rozvoje systému velení vyžaduje konstituování teorie velení jako samostatné vojenskovědní disciplíny a jejího rozpracovávání.

To je smysl odpovědi na Vaši otázku o podstatě soudobého rozvoje velení z hlediska celkových vývojových zákonitostí.

V souladu s tím je však možné vyjádřit podstatu soudobého rozvoje velení také z hlediska úlohy, jakou velení hraje v soudobém ozbrojeném zápase. Mám na mysli tezi, že *informační bilance* jako míra kvality zpracování informací a podkladů k rozhodování se stává *součástí faktorů poměru sil*. O tom však už byla řeč ve Vojenské mysli v loňském roce.

VOJENSKÁ MYSL: Hovoříte-li o konstituování teorie velení, domníváte se, že dosud neexistovala?

S. SEDLÁŘ: To nikoliv. V historické podmíněnosti existuje od prvních teoretických zobecňování v oblasti vojenské vědy.

To je totiž živý problém vojenské vědy, jejího předmětu a disciplín vůbec.

Považuje se za objevené nebo alespoň módní deklarovat, že vojenská věda neexistuje nebo že to vlastně není věda apod. Je trapné slyšet nebo číst tyto povrchní soudy autorů, kteří neuznali za účelné ani prostudovat vojenskoteoretický odkaz minulosti. Historický přístup k problému vnitřního, zejména metodologického rozvoje vojenské vědy nepovažují zřejmě za potřebný.

Pokud jde o teorii velení, teoretická zobecnění v oblasti velení se dělala až dosud v rámci teorie ozbrojeného zápasu jako celku. Nebyly propracovány obecně teoretické základy velení jako zvláštního případu řízení ve společenských soustavách. Historická zobecnění teorie ozbrojeného zápasu tvořila programový základ velení a jeho rozvoje jako celku. Studium a zkoumání bylo soustředěno na tato komplexní zobecnění a zkoumání tvůrčí činnosti velitelů a štábů byla uskutečňována rovněž v teorii ozbrojeného zápasu jako celku, jak to odpovídalo složitosti velení.

Dnes naproti tomu, s historicky podmíněným vznikem obecné teorie řízení a její informační metodologie, vyčleňuje se v rámci teorie ozbrojeného zápasu jako samostatná disciplína obecně teoretická problematika velení. Je to výraz diferenčních a integračních tendencí v soudobé vědě.

VOJENSKÁ MYSL: Jaké práce v oblasti teoretických základů velení řeší VzŮ 401?

S. SEDLÁŘ: Úsilí ústavu se v této oblasti soustřeďuje od roku 1965 na *rozpracování hypotézy rozvoje velení* — hypotézy ve smyslu vývojového momentu teorie. Byly skončeny základní práce na analýze podstaty velení a jeho rozvoje a řeší se několik základních metodologických studií, které budou obhajovány před vědeckou radou ústavu.

V letošním roce chceme dosáhnout toho, aby se dosavadní teoretické práce, vedené v podstatě po směrech, sjednocovaly do komplexního, metodologicky již orientovaného rozpracování teorie velení jako celku.

Hlavním výsledkem letošního úsilí má být prohloubení rozpracované hypotézy a obhájenými pracemi zdůvodněný program teoretických a výzkumných prací v celém komplexu teorie velení.

Tematicky jsou tyto práce formulovány jako

- rozpracování vlivu vědeckotechnické revoluce ve vojenství na vývoj procesů a systému velení,
- logická výstavba teorie velení jako teoretického systému,
- samostatné studie kybernetické, sociologické, psychologické a fyziologické problematiky soudobého rozvoje velení,
- výzkum možností logickomatematického modelování bojové činnosti a jevů ozbrojeného zápasu pomocí dvou metodických přístupů vypracovaných v ústavu a systematické experimentální rozpracovávání metodiky kybernetického modelování vojenských soustav z hlediska informačních výměn.

Další teoretické a výzkumné úsilí se soustřeďuje na *vypracování automatizovaného programovacího jazyku („autokód“)* pro počítače používané a plánované v ČSLA, na *výzkum strojových prognóz vývoje meteorologické a radiální situace, na řešení strojové mapy*, tzn. mapy použitelné v samočinném počítači a na *výzkum vojenské lingvistiky v rámci úkolu formalizace informací.*

Tyto výzkumné práce vytvářejí nezbytné základy, aby se v rozvoji velení cestou automatizace vůbec něco solidního dalo dělat. Zdůrazňuji v tomto smyslu zejména úkol „autokód“, který je řešen s cílem zvýšit efektivnost programování a umožnit programování pro samočinné počítače vhodnou metodou i pracovníkům vyšších štábů.

VOJENSKÁ MYSL: *To vyžaduje malou podotázku. Předpokládá se, že by se programování pro počítače mělo stát běžnou záležitostí a znalostí ve štábech?*

S. SEDLÁŘ: Ano, to bude patřit k novému profilu důstojníka vyššího štábu, protože použití automatizační techniky bude běžnou součástí metodiky práce štábů a orgánů velení. Za tím účelem ovšem je nutné rozpracovat moderní, logicky přístupné a efektivní formy automatizovaného programování, kdy většinu úmorné programátorské činnosti řeší počítač. *Proto tedy se s takovým důrazem zkoumá v našem ústavu problematika spojení mezi pracovníky štábů a počítači a vypracovává se „autokód“.*

Touto otázkou jste vyvolal ještě druhou část problému — totiž *použití univerzálních programů* na štábech a složkách.

Předpokládá se, že důstojník vyššího štábu bude umět nejen programovat pomocí „autokódu“, ale že také *umět formulovat své informační a rozhodovací procesy a práce ke zpracování za použití univerzálních programů*, dodávaných speciálními pracovišti, např. naším ústavem.

Většina procesů zpracování různých vojenských informací má tutéž podstatu. Není myslitelné a účelné, aby specialista řešil pro každou jednotlivou agendu specializovaný program. Naopak, programy se musí zpracovat z hlediska společné podstaty těchto agend a musí být tedy univerzální. Štáby a orgány velení a jednotliví pracovníci se musí učit používat tyto programy pro své potřeby.

To znamená, že pracovníci štábu nebo složky musí být vhodnými formami seznamování se zpracovávány programy a předpisy pro jejich použití. Z nich budou volit pro své potřeby vhodné programy a na jejich základě zpracovávat své dílčí agendy na počítači výpočetního střediska MNO nebo štábu.

VOJENSKÁ MYSL: *Jsou již některé programy tohoto typu k dispozici?*

S. SEDLÁŘ: Samozřejmě, celá řada programů je již hotová a některé velmi účelné se řeší v tomto roce. Přesto však, že na složkách MNO, velitelství svazků i na jiných orgánech velení prošlo školením různými formami mnoho důstojníků, *těchto programů se dostatečně nevyužívá.*

Velmi typickým důkazem jsou programy plánovací a analytické metody PERT a CPM, pro které máme výtečné programy, pro jejich použití jsme vydali odborné i populární pomůcky a pro které jsme proškolili značný počet důstojníků a občanských pracovníků. Přesto se těchto metod, ve světě již naprosto běžných a samozřejmě vysoce efektivních, nepoužívá a dokonce nechce použít. Jistě se zeptáte proč?

Je pohodlnější o zkvalitňování metod řídicí práce hovořit, než pro ně něco udělat. Potom je tu i přímá obava, že exaktní metoda odhalí nepořádek, který se jinak všelijak omluví a vymluví.

A tak různé projekty a plány, kterých je v armádě velmi mnoho (ve výzkumu a vývoji, zásobování, výstavbě, technickém zabezpečení a jinde) se touto metodou neplánují a neřídí. Neprosadilo se zatím ani mimořádně závažné a zcela typické použití této metody při prověřování plánů bojové pohotovosti.

VOJENSKÁ MYSL: Dosud uvedené práce vyčerpávají program činnosti Výzkumného ústavu 401?

S. SEDLÁŘ: Nikoliv, to je jen jedna část činnosti ústavu. *Rozsahem největší částí sil se ústav věnuje automatizaci zpracování informací a dalších rozhodovacích procesů. Je to analyticko-projekční část ústavu, která v přípravné etapě do loňského roku řešila dílčí projekty k získání projekčních zkušeností a znalostí.*

Počínaje letošním rokem práce těchto skupin postupně se soustřeďuje místo jednotlivých, samostatných projektů na řešení systémových projektů, tzn. k ucelené analýze v podsystémech vševojskového velení a velení druhů vojsk a služeb s cílem řešit automatizaci zpracování informací v těchto podsystémech jako celku. Touto činností se mají postupně vytvářet stavební prvky systematické technizace velení.

Pracuje se v těchto základních směrech automatizace zpracování informací a dílčích rozhodovacích procesů:

- operačně taktické informace,
- informace o nepříteli,
- palba a protivzdušná obrana,
- pohyb vojsk (manévr a přesuny),
- informace o materiálním a technickém zabezpečení,
- informace o doplňování, organizaci a osobách.

Rámec těchto prací, vedle již jmenovaných teoretických prací, řeší úkol zvaný *automatizovaný integrovaný systém informací*. Tímto úkolem přecházíme ve spolupráci se správou vojenských informací a složkami k praktické realizaci dosud jen teoreticky formulovaného automatizovaného integrovaného systému informací. Letos se uskuteční rozsáhlá měření a analýza informačních toků na MNO s využitím samočinného počítače, pro který se vypracovává příslušný projekt.

Z analýzy chce správa vojenských informací vytěžit některé závěry k uspořádání informací na MNO, zatímco náš ústav sleduje dlouhodobé cíle přestavby informační soustavy na základě strojové integrace.

VOJENSKÁ MYSL: Dosavadní výčet výzkumných a projekčních prací ústavu zřejmě pokrývá tři ze čtyř vzpomenutých směrů činnosti ústavu. Jak je tomu na čtvrtém, technickém směru?

S. SEDLÁŘ: To je otázka technické politiky. Hlavní úsilí v technickém rozvoji směřuje k zajištění solidní, reálně dostupné základny počítačů, přenosových a doplňkových zařízení pro experimentální etapu a praktickou automatizaci na mírových a teritoriálních operačních stupních velení.

Vedle toho se soustřeďuje úsilí na vývoj a zajištění *univerzální techniky pro taktické stupně velení* a na podporu *rozvoje opravdu perspektivní techniky třetí generace*.

Domnívám se, že problematika technického zabezpečení soudobého rozvoje velení je natolik závažná a vlivem řady okolností natolik složitá, že by zasluhovala samostatný rozbor na stránkách *Vojenské mysli*.

Pro úplnost výčtu prací ústavu je nutné uvést záslužnou činnost *studijní skupiny a oborového informačního střediska*. Tato část ústavu zajišťuje moderními metodami s využitím počítače informační a dokumentační službu z oblasti rozvoje velení, publikování prací ústavu, vydávání učebních pomůcek a organizování školení, která jsou nezbytná pro příští uživatele našich projekcí a prací. Pečuje rovněž o *vlastní i externí vědecké aspiranty*, jejichž vědeckou přípravu ústav jako školicí pracoviště pro obor teorie velení řídí.

Základním předpokladem činnosti ústavu je naše *laboratoř samočinného počítače a děrnoštitkové techniky*, kde se experimentují a zkoušejí výzkumné i projekční práce.

VOJENSKÁ MYSL: Jaké projekty a programy pro samočinné počítače a děrnoštitkovou techniku VzÚ 401 má k dispozici pro experimentování ve štábech a na složkách v současné době?

S. SEDLÁŘ: Z celkového množství řešených a zkoušených úloh, algoritmů a programů je možné považovat za ověřené, úspěšné a v systému velení k počátku roku 1967 použitelné tyto projekty a programy:

31 úloh pro samočinný počítač EPOS 1

19 úloh pro samočinný počítač MINSK 22

31 úloh pro děrnoštitkové soupravy Aritma.

Do počtu těchto prací nejsou zahrnuty na systému velení nezávislé programy pro vědeckotechnické výpočty, pro jednoúčelové analýzy a průzkumy apod. a také programy pro jiné typy počítačů, které nejsou v ČSLA používány.

Samostatně je nutné také vykazovat práce k zabezpečení zasazovaných počítačů knihovnou programů, kde jen pro počítač EPOS 1 na Generálním štábu zpracoval a upravil VzÚ 401 v součinnosti s VÚMS více jak 200 vstupních a výstupních programů, standardních programů numerických metod a zkoušecích programů.

Mezi hlavními vyřešenými algoritmy a programy vyjmenuji alespoň některé, např. skupinu úloh pro analýzu nepřítele, skupinu úloh pro plánování a vyhodnocování palby a jaderných úderů, analýzu poměru sil, programy pro plánování silničních a železničních přesunů, rozsáhlou skupinu programů a projektů z oblasti evidence, provozu a materiálně technického zabezpečení a z oblasti kádrové, zdravotnické, organizačně mobilizační a finanční.

VOJENSKÁ MYSL: V čem spočívá hlavní přínos těchto prací pro automatizaci informací z hlediska uživatelů? Jsou hlavním kritériem hlediska vědeckého přínosu nebo úspory lidí, peněz atd.?

S. SEDLÁŘ: Hlavním přínosem je vyšší objektivnost informací, tzn. jejich soulad se zobrazovanou realitou v čase, stupni velení a kvalitě rozboru.

Hlavním cílem, zejména v současné etapě prací, není bezprostřední úspora peněz nebo početní snižování, ale věcný přínos, zkvalitnění možností velení. Úspory a snižování mohou být teprve následným, odvozaným výsledkem.

VOJENSKÁ MYSL: Z dosavadního rozhovoru vyplývá, že pro práci ústavu je velmi závažná mezinárodní spolupráce armád Varšavské smlouvy při rozvoji velení.

S. SEDLÁŘ: To je klíčová otázka, jejíž řešení od zahájení prací důsledně respektujeme.

Veškeré práce od roku 1961—62 a všechny vážnější kroky se uskutečňovaly v součinnosti se sovětskými specialisty, se kterými se pravidelně stýkáme. Závažné dokumenty o velení poskytujeme sovětským soudruhům kompletně. Velmi těsnou spolupráci máme s armádami PLR, NDR a navštěvují nás soudruzi i z ostatních socialistických armád.

Při koordinaci prací je důležité si uvědomit, že koordinovat je možné tam, kde už něco je. Proto nejsme zastánci názoru čekat, až nám to někdo „dodá“. Musíme se na závažnější spolupráci přinejmenším připravit a rozhodně jsme povinni k řešení problémů rozvoje velení také přispět. A to tím spíše, že na to máme podmínky a předpoklady a že to je nejen společensky a politicky správné, ale v zájmu odstraňování zaostávání celého socialistického tábora v této oblasti dokonce velmi nutné a naléhavé.

S povděkem mohu konstatovat, že naše názory a metodické postupy sovětských specialistů na konzultaci v březnu t. r. v SSSR oceňovali kladně.

Konzultace ověřila správnost dosavadního zaměření prací VzÚ 401 v přípravné etapě i v pojetí druhé, experimentální etapy. Všechny podstatné oblasti rozvoje velení celkově a automatizace velení speciálně ústav ve své činnosti předvídá a řešené úkoly jsou obsahově a metodicky orientovány v souladu s pracemi, se kterými nás sovětské specialisty seznámili.

V souladu s tím bude v nynější etapě již možné spolupráci konkretizovat a prohloubit, neboť VzÚ 401 kvalitou svých prací dosáhl úrovně potřebné k zahájení konkrétní součinnosti s kvalifikovanými pracovišti Sovětské armády.

VOJENSKÁ MYSL: Dosáhl VzÚ 401 ve své činnosti nějakých původních výsledků, které by svým významem nebo originalitou řešení přesahovaly rámec armády nebo dokonce ČSSR?

S. SEDLÁŘ: Ano, máme takové práce. A máme z toho radost, neboť to vedle společenského významu a vojenského přínosu také dokazuje, že se vyplácí soustřeďovat „chytré hlavy“ ve vědeckovýzkumné základně a dát jim možnost rozvinutí. Vyžaduje to ovšem také trochu té vědeckovýzkumné práci důvěřovat a poskytnout jí „úvěr“ s vědomím, že výsledky nemohou být sice hned zítřka, ale že na druhé straně zase kvalita a množství výsledků roste postupně exponenciálně.

VOJENSKÁ MYSL: *Co je nyní více na překážku rozvoji automatizace velení, skepse nebo iluze?*

S. SEDLÁŘ: Dosud více škodila skepse. Nyní se objevují také iluze a nezavěšené, nepodložené představy, zejména pokud jde o tempo prací o možnosti přebírání hotových prací odjinud. *Skepse i iluze — to je škodlivé oboje a má to společnou příčinu — neznalost a povrchnost v přístupu k problému.*

Také je třeba dbát toho, aby brzdou další práce nebylo administrování různých orgánů, které obsahově tvůrčí práci nic nedávají a svými organizačními a administrativními požadavky ji odvádějí od podstaty věci.

VOJENSKÁ MYSL: *Co považujete za potřebné zdůraznit v závěru našeho rozhovoru?*

S. SEDLÁŘ: Dotkl jsem se většiny otázek, které jsou důležité v současné etapě rozvoje velení. Nemohu tím ovšem považovat problém rozvoje velení za zcela vyčerpaný, neboť se jednalo jen o pracech, které uskutečňuje VzÚ 401. V souvislosti s tím připomínám, že automatizaci velení ve zbraňových pod-systémech i některé další otázky velení, které nespádají do systému vševoj-skového velení, řeší jiná pracoviště.

Významnou předností našich prací v oblasti rozvoje velení jako celku je až dosud poměrně jednotný, centrálně řízený přístup k rozvoji velení, založený na analýze a rozpracování metodologie procesu rozvoje velení. Takový přístup vytváří předpoklady pro cílevědomost a efektivnost pracovních etap a zejména pro to, aby rozvoj velení směřoval k vytváření kvalitativně nového systému velení jako celku. Metody a prostředky automatizace mají být běžné v práci všech štábů a složek, ale musí se uplatňovat podle jednotných principů a metodik. Nerespektování této zásady by mohlo ve svých důsledcích způsobit velké potíže při sjednocování jednotlivých projektů a programů do pod-systémů a systému vševojskového velení jako celku. Je třeba, abychom si tuto naši dosavadní přednost podrželi.

K tomu přispěje také spolupráce VzÚ 401 s odpovídajícími vědeckovýzkumnými pracovišti v civilním sektoru, zejména s ústavy ČSAV a některými resortními ústavy. Problematické naproti tomu bylo až dosud nerespektování zásad systémovosti při nákupu výpočetní techniky v civilním sektoru. I v tomto směru, na základě usnesení VKO ÚV KSČ, má se situace změnit.

Na závěr tedy zdůrazňuji ještě jednou to hlavní. *Pro rozvoj velení je nyní nutné intenzivně pracovat, protože jen solidně zabezpečená vědeckovýzkumná a analytickoprojekční práce může přinést potřebné zkvalitnění velení.*

Rozhovor připravil a vedl podplukovník Ing. Vladimír GRUBNER